

Til minne

om Knud Jørgensen (1942-2018)

Knud Jørgensen, Egede Instituttets koordinator og redaksjonssekretær for Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap, er gått bort. Han vil bli husket som en betydelig lederskikkelse innen kirke og misjon.

Det var med stor sorg vi mottok meldingen om Knud Jørgensens død. Han sovnet inn på Diakonhjemmet sykehus 12. desember med de nærmeste rundt seg. En stor skare av familie, venner og bekjente var tilstede i Ullern kirke 21. desember for å ta avskjed med ham; like før julehøytiden. Knud ble 76 år gammel og etterlater seg kona Eva og barna Elisabeth, Kristian og Henrik.

Knud ble født i Slagelse i Danmark, men tilbrakte store deler av sitt voksne liv i Norge. Som ung kom han til Misjonssambandets bibelskole på Fjellhaug i Oslo. Dette oppholdet skulle få større betydning enn han hadde forutsett. Her traff han sin kjære Eva fra Fredrikstad som han skulle bli gift med. Oppholdet på Fjellhaug var også begynnelsen på en spennende og innholdsrik yrkesmessig reise, som endte opp med at danske Knud ble en av den norske misjonsbevegelsens mest markante skikkelser de siste 50 årene.

Hans yrkesmessige karriere kan kort oppsummeres slik:

Etter oppholdet i Oslo studerte Knud Jørgensen teologi i København samtidig som han arbeidet i Danmarks Radio. Fra 1970 var han programredaktør og programsjef ved Radio Voice of the Gospel i Etiopia. Deretter flyttet han og familien til Genève,

hvor Knud i tre år arbeidet som eksekutivsekretær for Det Lutherske Verdensforbund. I 1981 vendte familien på nytt tilbake til Norge. Knud var i sju år direktør i det internasjonale, kristne massemedia-instituttet IMMI med sete i Kristiansand. Fordelt på flere Amerikaopphold fullførte han også sitt doktorarbeid ved Fuller Theological Seminary, School of World Mission i California som kulminerte i avhandlingen: *The Role and Function of the Media in the Mission of the Church*. Deretter ble han rektor ved Gå ut-senteret (Santalmisjonen) og senere informasjonssjef i Kirkens nødhjelp. I 1994 bar ferden på nytt til Etiopia. Her startet han opp og ledet avdelingen for lederutdanning ved Mekane Yesus Seminary i Addis Abeba. Oppholdet her fikk en dramatisk vending etter få år. Knud fikk akutt hjerteinfarkt og ble brakt hjem med luftambulansse til Norge i all hast. Han svevde en tid mellom liv og død. Etter en tids rekonvalens og med god støtte fra en oppmuntrende Eva, kom han seg til hektene igjen. Det ble så en ny kort periode i Kirkens Nødhjelp før han i ti år tjenestegjorde som direktør i Areopagos.

I sin «pensjonisttilværelse» (dersom Knud i det hele noe tatt noen gang ble pensjonist!) var han førsteamanuensis i misjonsvitenskap ved MF vitenskapelig høyskole i Oslo. I de siste månedene før sin død var han koordinator for Egede Instituttet i halv stilling. Han var også redaksjonssekretær for Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap, et tidsskrift som han i en årrekke var en viktig bidragsyter til. Han har i det hele tatt skrevet en rekke faglige artikler og bøker om ulike temaer innen misjon, kirke, ledelse og media. Knud Jørgensen var også en av redaktørene for *Missiologi i dag*, som nærmest har fungert som et norsk standardverk for missiologifaget ved flere læresteder.

De siste årene var Knud Jørgensen hovedredaktør for den store fagbokserien «Regnum Edinburgh Centenary Series» hos britiske Regnum Books, en serie som fulgte feiringen av misjonsjubileet «Edinburgh 2010». Så sent som i høst, kom en ny erfaringsbasert fagbok om kristendom og sekularisering i Europa ut med Jørgensen som redaktør, *Mission in Secularised Contexts of Europe: Contemporary Narratives and Experiences*.

Dette er ikke stedet for å vurdere Knud Jørgens ulike oppgaver og betydning i dybden og bredden. La oss henvise til hans tidligere kollega og venn, professor Tormod Engelsen, som skrev en lesverdige artikkel om Knuds liv og tjeneste i et festskrift utgitt til ære for Knud i 2008¹.

La meg likevel dele noen inntrykk:

Knud Jørgensen var en hardtarbeidende, energisk, visjonær, tydelig og sterk leder. Han kunne være svært direkte, noen synes nok han til tider var vel direkte. Samtidig var han omsorgsfull og lyttende, og han kunne «gå den annen mil» med mennesker som trengte ham. Selv om han var tydelig på eget ståsted, hadde han en velutviklet evne til å bygge relasjoner på tvers av teologiske tradisjoner og overbevisninger. Jeg husker ham beskrive seg selv som «økumenisk evangelikal», en betegnelse som er nokså dekkende. Selv om hans ståsted var tydelig forankret i den evangelikale Lausannebevegelsen, var han samtidig opptatt av å bygge broer til alle miljøer i kirkelandskapet. Knud hadde venner og samarbeidspartnere i de fleste leire. Om Knud hadde tro på kirkelig samarbeid, delte han sin økende frustrasjon over de nordiske folkekirkers «konstantinske fangenskap». Et av de siste offentlige innlegg Knud hadde var på Egede Instituttets representantskap i 2018. Her møtte vi en sjeldent dyster Knud som refererte fra den økumeniske Arusha-konferansen hvor Knud var med i den norske delegasjonen. «Det som sitter igjen hos meg, er alle ordene. Hvis det kom et budskap fra Arusha, så drukner dette i ord og kirkelig sjargong. Jeg fikk ikke tak i hva som ligger bak ordene», uttrykte han.

Lausannebevegelsens tidligere leder Doug Birdsall var også blant dem som ble utsett for kritiske utblikk. Han skrev følgende i en e-post i forbindelse med Knuds død:

Knud invited me to make a visit to Norway soon after I was appointed in 2004 to lead the Lausanne Movement. I thought I was going to Norway to champion the cause of Lausanne and to work with Knud to revitalize Lausanne in Europe and around the world. What I didn't realize was that before he would cast his lot with me, I would be subject to his own version of an ordination council, followed by an "interrogation" into the nature of my calling, commitment, and credentials, before he finished with intensive training in Lausanne history, theology, strategy and leadership! That was all in the course of three hours! He was rigorous and exacting. Actually for Knud, that was simply a get-acquainted visit with a new colleague from America! At the end, he smiled, gave me a hug and said, "Let's go young man. We've got work to do!"

Dette er ett av mange eksempler på gode og viktige møtepunkter med Knud. Han betydde mye for mange. Selv opplever jeg å ha mistet en god venn. Jeg hadde mye med Knud å gjøre, særlig de siste årene. Vi hadde mye til felles. Vi var begge teologer, vi hadde studert i USA, vi hadde hatt vårt virke i Etiopia og vi var begge brennende engasjert av misjonsvitenskap, kirke, misjon, diakoni og bistand, ledelse, organisasjonsliv, økumenikk, trosfrihet, medier og mye annet. Vi redigerte bøker sammen, arrangerte konferanser, seminarer og hadde hyppige samtaler over hver vår latte og muffins på Starbucks Majorstua hvor de fleste verdensproblemer ble løst. Få måneder før sin død «lurte» han meg til å bli ny redaktør av Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap. Jeg våget å svare ja på grunn av en flittig, energisk og hardtarbeidende redaksjonssekretær; Knud selv. En arbeidsmaur, kommunikator, og leder med stort internasjonalt format er nå borte. Men aller mest en tydelig, omsorgsfull og vennlig kamerat. Knud var skvær og rettferdig. Jeg, og mange med meg, er takknemlig for hva Knud har betydd.

Vi lyser fred over hans minne!

Hans Aage Gravaas,
redaktør for NTM og ordfører i Egede Instituttets representantskap.

Noter

1. *Tormod Engelsen m.fl.: «Mission to the World: Communicating the Gospel in the 21st Century. Essays in Honor of Knud Jørgensen.» Regnum Studies in Mission. Regnum Books in Cooperation with Egede Instituttet and Areopagos. Oxford. 2008.*